

Χριστούγεννα με τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη: «Ο λαός και ο Χριστός».

Μία υπέροχη Χριστουγεννιάτικη διήγηση που όλοι πρέπει να διαβάσουν...

Ο ουρανός έβρεχε διαρκώς λεπτόν νερόχιονον, ο γραίγος αδιάκοπος εφύσα και ήτο ψύχος και χειμών τας παραμονάς των Χριστουγέννων του έτους Ο κυρ-Αλέξανδρος είχε νηστεύσει ανελλιπώς ολόκληρον το Σαρανταήμερον και είχεν εξομολογηθεί τα κρίματά του (παπα-Δημήτρη το χέρι σου φιλώ!). Και αφού εγκαίρως παρέδωσε το χριστουγεννιάτικον διήγημά του εις την «Ακρόπολιν» και διέθεσεν ολόκληρον την γλίσχρον αντιμισθίαν του προς πληρωμήν του ενοικίου και των ολίγων χρεών του, γέρων ήδη κεκτηκώς υπό των ετών και της νηστείας, αποφεύγων πάντοτε την πολυάσχολον τύρβην, αλλά φιλακόλουθος πιστός, έψαλεν, ως συνήθως, με την βραχνήν και σπασμένην φωνήν του, πλήρη όμως ενθέου πάθους, ως δεξιός ψάλτης, εις το παρεκκλήσιον του Προφήτου Ελισσαίου τας Μεγάλας Ώρας, σχεδόν από στήθους, και ότε επανήλθεν εις το πτωχικόν του δωμάτιον, δεν είχεν ακόμη φέξει!

Ήναψε το κηρίον του και τη βοήθεια του κηρίου (και του Κυρίου!) έβγαλε το υπόδημά του το αριστερόν, διότι τον ηνώχλει ο κάλος, και ημίκλιντος επί της πενιχράς στρωμνής του, πολλά ρεμβάζων και ουδέν σκεπτόμενος, ήκουε τας ορυγάς του κραταιού ανέμου και τους κρότους της βροχής και έβλεπε νοερώς τον πορφυρούν πόντον να ρήγνυται εις τους σκληρούς αιχμηρούς βράχους του νεφελοσκεπούς και χιονοστεφάνου Άθω.

Εκρύνωνεν. Αλλά το καφενείον του κυρ-Γιάννη του Αγκιστριώτη ήτο κλειστόν. Αλλά και οβολόν δεν είχε να παραγγείλει:

– Πάτερ Αβραάμ, πέμψον Λάζαρον! (ένα ποτηράκι ρακή η ρώμι).

Εκείνην την χρονιάν τα Χριστούγεννα έπεσαν Παρασκευήν. Τόσον το καλύτερον. Θα νηστεύσει και πάλιν, ως το είχε τάμα να νηστεύει διά βίου κάθε Παρασκευήν διά να εξαγνισθεί ο αμαρτωλός δούλος του Θεού από το μέγα κρίμα της νεότητός του, που είδε τυχαίως από την κλειδαρότρυπαν την νεαράν του εξαδέλφην να γδύνεται.

Έκαμε τον σταυρόν του κι εσκεπάσθη με την διάτρητον βατανίαν του, όπως ήτο ντυμένος και με τα υποδήματα – πλην του αριστερού.

Και τότε ευρέθη εις την προσφιλήν του νήσον των παιδικών του χρόνων με τα ρόδιν' ακρογιάλια, τας αλκυονίδας ημέρας, τας χλοιζούσας πλαγιάς, με τα κρίταμα, την κάππαριν και τας αρμυρήθρας των παραθαλασσίων βράχων και με τους απλούς παλαιούς ανθρώπους, θαλασσοδαρμένους η ναυαγούς, ζωντανούς και κεκοιμημένους.

Και ήλθεν ο Χριστός με το τεθλιμμένον πρόσωπον, η Παναγία η Γλυκοφιλούσα με το λευκόν και ένθεον Βρέφος της, ο Άγιος Στυλιανός, ο φίλος και φρουρός των νηπίων, η Αγία Βαρβάρα και η Αγία Κυριακή με τους σταυρούς και τους κλάδους των φοινίκων εις τας χείρας, ο όσιος Αντώνιος και Ευθύμιος και Σάββας με τας γενειάδας και τα κομβοσχοίνια των' και ήλθε και ο όσιος Μωϋσής ο Αιθίοψ, «άνθρωπος την όψιν και θεός την καρδίαν», η Αγία Αναστασία η Φαρμακολύτρια κρατούσα εις τας χείρας το μικρόν της ληκύθιον, το περιέχον τα λυτήρια όλων των μαγανειών και επωδών, ο Άγιος Ελευθέριος, η Αγία Μαρίνα και είτα ο Άγιος Γεώργιος και ο Άγιος Δημήτριος με τα χαντζαριά των, με τας ασπίδας και τους θώρακάς των – ολόκληρον το Τέμπλον του παρεκκλησίου της Παναγίας της Γλυκοφιλούσης εκεί επάνω εις τον βράχον τον μαστιζόμενον από θυέλλας και λαίλαπας και λικνιζόμενον από το πολυτάραχον και πολυρροιβδον κύμα...

Φέγγος εαρινόν και θαλπωρή διεχύθησαν εντός του υγρού δωματίου και ο κυρ-Αλέξανδρος λησμονήσας τον κάλον του ανεσηκώθη να φορέσει και το αριστερόν του υπόδημα διά ν' ασπασθεί ευλαβώς τους πόδας του Χριστού, της Παναγίας και των αγίων.

Αλλ' η οπτασία εξηφανίσθη και ιδού ευρέθη εις τον Αη-Γιάννην τον Κρυφόν, που εγιάτρευε τους κρυφούς πόνους κι εδέχετο την εξαγόρευσιν των κρυφών αμαρτιών. Πλήθος πιστών είχεν ανέλθει από την πολίχνην, ζωντανοί και συγχωρεμένοι, να παρακολουθήσουν την Λειτουργίαν, την οποία ετέλει ο παπα-Μπεφάνης βοηθούμενος από τον μπάρμπ' Αναγνώστην τον Παρθένην.

Κατά περίεργον αντινομίαν των στοιχείων, ήτο καλοκαίρι κι η Λειτουργία είχε τελειώσει και ήτον δεν ήτον τρίτη πρωινή, ότε η αμφιλύκη ήρχισε να ροδίζει εις τον αντικρυνόν ζυγόν του βουνού.

Όλοι γείτονες, λάλοι και φωνασκοί, εκάθηντο κατά γης περίξ εστρωμένης καθαρής οθόνης. Τέσσερ' αρνιά, τρία πρόβατα, δύο κατσίκια, αστακουρές, κεφαλόπουλα καπνιστά της λίμνης, αυγοτάραχον και εγγέλεις αλατισμένοι, πίττες, κουραμπιέδες, μπακλαβάδες, πορτοκάλια και μηλα – όλα τα καλούδια, προιόντα της μικρής και ωραίας νήσου, περιέμενον τους συνδαιτυμόνας.

– Καλώς ώρισες κυρ-Αλέξαντρε, κάτσε κ' η αφεντιά σου, του είπεν η θεία η Αμέρσα.

Αλλά τι βλέπει γύρω του; Όλους τους ήρωας και τας ηρωίδας των Χριστουγεννιάτικων διηγημάτων του. Εκεί ήτον η θεία-Αχτίτσα, φορούσα καινουργή μανδήλαν και νέα πέδιλα, επιδεικνύουσα μετ' ευγνωμοσύνης το συνάλλαγμα των δέκα λιρών, το οποίον μόλις έλαβε από τον ξενητευμένον εις την Αμερικήν υιόν της. Δίπλα της εκάθητο κι ο Γιάννης ο Παλούκας, ο προσποιηθείς τον Καλλικάντζαρον την Παραμονήν των Χριστουγέννων και ληστεύσας τον Αγγελήν, τον Νάσον, τον Τάσον – όλα τα παιδιά τα οποία κατήρχοντο από την Επάνω ενορίαν, αφού είχαν ψάλει τα Κάλανδα. Εσηκώθη και παρέδωσεν εις τον κυρ-Αλέξανδρον τας κλεμμένας πεντάρας -δεν είχε πως να μεθύση και εορτάση τα Χριστούγεννα εκείνην την χρονιάν (συχωρεμένος ας είναι!).

Ιδού κι ο Μπαρμπ' Αλέξης, ο Καλοσκαιρής, που δεν είχεν ανάγκην του πορθμείου του Χάροντος διά να πηδήσει εις τον άλλον κόσμον· είχε το ιδικόν του, υπόσαθρον πλοιάριον, αυτόχρομα σκυλοπνίχτην. Μαζί του

ήτον κι ο σύντροφός του ο Γιάννης ο Πανταρώτας ο ναυτολογημένος ως Ιωαννίδης και διατελών εν διαρκεί απουσία κατά τας ώρας της εργασίας.

– Να φροντίσης, του είπε ο Πανταρώτας, να πάρω την σύνταξή μου!

Και λησμονών την ιερότητα της στιγμής εμούντζωσε το κενόν συνοδεύων την άσεμνον χειρονομίαν με την άσεμνοτέραν βλασφημίαν:

– Όρσε, κουβέρνο!

Εκεί ήτον κι ο Μπαρμπα-Διόμας, ευτυχής διότι εγλύτωσεν από το ναυάγιον και ερρόφησεν απνευστί επί του διασώσαντος αυτόν τρεχαντηρίου ολόκληρον φιάλην πλήρη ηδυγεύστου μαύρου οίνου διά να συνέλθει – ω πενιχρά, αλλ' υπερτάτη ευτυχία του πτωχού!

Αλλ' ιδού έτρεξε να του σφίξη την χείρα και ο βοσκός ο Σταθ'ς του Μπόζα, του οποίου δύο αίγες είχαν βραχωθή εις τον κρημνόν υπεράνω της αβύσσου, όπου έχαινε ο πόντος και ήτο αδύνατον να σωθούν, αν δεν τον κατεβίβαζαν διά σχοινίου εις τον βράχον με κίνδυνον της ζωής του.

– Την Ψαρή την έχω τάξει ασημένια στην Παναγιά. Τη Στέρφα (την άλλην αίγα) θα την σφάξω για σένα, να την φάμε.

Και η Ασημίνα του μαστρο-Στεφανή του βαρελά, με τας τέσσαρας κακοτυχισμένας θυγατέρας, τη Ροδαυγή, την Ελένη, τη Μαργαρώ και την Αφέντρα, η Ασημίνα, που την μίαν ημέραν εώρτασε τους γάμους της Αφέντρας με τον Γρηγόρη της Μονεβασάς και την άλλην ημέραν επένθησεν τον θάνατον του υιού της του Θανάση.

Τέλος, ω! της εκπλήξεως, ενεφανίσθη και ο έτερος εαυτός του, ο Αλέξανδρος Παπαδημούλης, ο πτωχαλαζών, ο ασχολούμενος εις έργα μη κοινώς παραδεδεγμένης χρησιμότητος!

Ο κυρ-Αλέξανδρος ησθάνθη τύψεις, ότι έπλασεν όλους αυτούς τους ανθρώπους του λαού τόσον δυστυχείς και ταπεινούς η τόσον αμαρτωλούς (ουδείς αναμάρτητος!) και τον εαυτόν του τόσον επηρμένον!...

Αλλά την στιγμην εκείνην τον διέκοψεν η οκταόκαδος τσότρα, η περιφερομένη από χειρός εις χείρα. Δεν επρόλαβε να την εναγκαλισθή και ήχησαν τα λαλούμενα (βιολιτζήδες ντόπιοι και τουρκόγυφτοι με κλαρινέτα) και ... εξύπνησεν.

Ποτέ ο κοσμοκαλόγηρος κυρ-Αλέξανδρος δεν εξύπνησε τόσον χορτάτος, όσον εκείνην την αγίαν ημέραν, ο νήστις του Σαρανταημέρου και ο νήστις όλης της ζωής του! – ζωήν να έχει!

Ο Κώστας Βάρναλης έχει γράψει και άλλα διηγήματα με ύφος «παπαδιαμαντικό», κάνοντας χρήση φράσεων και λέξεων του σπουδαίου αυτού διηγηματογράφου. Το συγκεκριμένο κείμενο παρουσιάζει ως ήρωα τον ίδιο τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη (κυρ Αλέξανδρος).

Πηγή Υλικού: «Πεζός Λόγος», Εκδόσεις Κέδρος.

Επιλογή υλικού: Αικατερίνη Διαμαντοπούλου, Υπεύθυνη Υλικού των Ιστοχώρων του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.

Πηγή : <https://thesecretrealtruth.blogspot.com/>